

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

SALDO MORTALE
of ‘De miljoenen van het goede vrouwtje’
Een frauduleuze komedie in drie bedrijven

door

Dimitri Frenkel Frank

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2013
Nr.3194

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIER tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier “aanvraag tot opvoering”. Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A. worden gestuurd.

Ongeveer een maand voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten.

De aanvraag kan ook online via www.toneelfonds.be worden ingediend.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Tele-Design International/TDI-Agency Holland.
Kinderdijkstraat 8
1079 GH Amsterdam
tdi.agency@planet.nl
www.tdiagency.nl

TARIEFCODE A1

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *SALDO MORTALE* op te voeren moet de naam van auteur *DIMITRI FRENKEL FRANK* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2013/0220/051
ISBN 978- 90385- 12679

© 2013 Toneelfonds J. Janssens/Y. Frenkel Frank
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(2 dames – 2 heren)

ISABELLA PARMINTIER
STEFAN BLEECKER
JOKE
DE ACTEUR

DECOR EN KOSTUUMS

Alles tegen zwart gordijn. Alle changementen bij open doek. De meubels hebben alle dezelfde, elegante stijl - in dun, wit ijzer. Niets is realistisch: het kantoor heeft twee ranke tafeltjes, twee stoeltjes en een witte telefoon, meer niet. De kleur komt van de spelers: Stefan is b.v. in het lichtblauw. Joke in vuurrood, de acteur grijs, Isabella zwart (ze wordt barones door iets zilverigs om te doen, b.v. een zilveren ceintuur met glinsterende, rokhangende stroken rondom). Joke kan een vuurrode pruik dragen, Isabella een bizar grijs- of zilverachtige. Men kan spelen op een draaitoneel of op een middenpodium - in dat geval stelt men met een aantal „basismeubels" telkens andere scènes samen, kenschetst ze door plakaten met 'Isabella's kamer' of 'Het restaurant' of 'Het kantoor' enz. op te hangen. De spelers die niet spelen, kunnen terzijde van het podium zitten, zichtbaar voor het publiek. Een oplossing met het kantoor links, de hotelkamer rechts is ook mogelijk: dan moeten de andere scènes in het midden plaats vinden met meubels die even van links en rechts 'geleend' worden om Isabella's kamer, restaurant en rechterskamer te maken.

N.B. De acteur draagt altijd hetzelfde pak en hetzelfde gezicht, hij verandert door attributen, niet door schmink: met een krant in de hand is hij redacteur, met een zware bril Braak, met een ketting om burgemeester, met een draadbrilletje de dominee. We moeten voortdurend zien dat het dezelfde man is, hoogstens mag hij zijn stem telkens licht bijkleuren.

De auteur heeft bij deze decorbeschrijving gebruik gemaakt van vondsten, die regisseur Jan W. van de Ven en de toneelvereniging 'Alberdingk Thijm' bij hun opvoeringen van dit stuk in Haarlem toonden. Hij is hun ervoor erkentelijk.

Scène 1 : Front zaal

(Licht aan op Stefan, voorgrond. Hij strijkt een paar keer nerveus over zijn haar, glimlacht tegen het publiek)

STEFAN : Goedenavond, dames en heren, goedenavond. Wat u... eh... vanavond te zien krijgt dat is SALDO MORTALE. Nee, niet Salto Mortale met een 't', dat zou meer een stuk over het circus zijn, terwijl dit behandelt... een kwestie met een boekhouding. Het is een zeer actueel gegeven dat we behandelen in deze ware of onware geschiedenis. *(glimlacht)* Of iets waar is of onwaar, dat is vaak zo moeilijk uit te maken. En dat is maar gelukkig, anders zou ik persoonlijk geen enkele reden van bestaan hebben. Maar daarover later. Mijn naam is Bleecker, Stefan Bleecker. Met dubbel e en ck. *(glimlacht)* Eigenlijk heet ik Bleker met één e en zonder c. Mijn voorouders waren wasvrouwen, geloof ik. Een lange lijn van onechte kinderen, geen enkele vader in de stamboom. Maar ik hoop boven deze... eh... proletarische afkomst uit te stijgen; vandaar ook die extra e en die extra C... *(kijkt in de coulissen)* Jaja, ik weet het, ik dwaal af. *(tot publiek)* U kent de geschiedenis van het Goede Heertje. U weet toch... Natuurlijk, u weet het. Die simpele boekhouder, die grote bedragen verduisterde en vorstelijk uitgaf. Het Goede Heertje... *(kijkt in de coulissen, krijgt kennelijk opmerking)* Wat? ... *(tot zaal)* Ik heb dat van die onechte kinderen niet verteld om een onfatsoenlijke grap te maken. Het is gewoon waar. Ik ben eerlijk. En er hoeft niemand de zaal te verlaten, dit is een gegarandeerd keurig stuk. De schrijver heeft ervoor gewaakt, dat niets tegen de fatsoensnormen van het Nederlandse publiek indruist. Dit is namelijk een verhaal over geld — en in dat opzicht zijn we in ons land heus veel minder precies. Als het om dit gaat *(wrijft met duim over vinger)*, zingt de moraal opeens een toontje lager. Het verhaal is eenvoudig. Het gaat helemaal over haar.

(licht op kantoor, daar zit Isabella Parmin tier te werken, de ene hand op de kasboeken, de andere raast zenuwachtig er over heen)

Zij heet Isabella, Isabella Parmintier. Hoogst merkwaardige vrouw. ... En verder hebben we:

(links komt Joke op; de acteur rechts)

Dit is Joke, zij heeft ook alles meegemaakt.

JOKE : Ik was er van het begin af aan bij.

STEFAN : Ja. En tot het eind, mogen we wel zeggen. Maar daarover later. En verder hebben we ook nog een acteur geëngageerd. Zijn naam is... *(werkelijke naam van acteur)*

ACTEUR : We hebben eerst nog het een en ander te regelen, meneer Bleecker.

STEFAN : Dat hoeft hier toch niet. U weet toch dat ik te vertrouwen ben.

(de acteur kijkt hem aan)

Nou ja, we spreken er straks in de pauze over.

ACTEUR : In de pauze, hé. *(af)*

STEFAN : *(roept hem na)* U vergeet uw opkomst niet. *(tegen Joke)* Waar waren we?

JOKE : Bij het begin.

STEFAN : Ja, natuurlijk.

JOKE : Misschien is het wel het beste, als ik dat vertel.

STEFAN : Dat hadden we toch afgesproken, nietwaar? We zouden beginnen op de dag dat jij bij Isabella kwam.

JOKE : Nu ben je opgelucht, hé? Je bent altijd blij, als je iets op een ander kunt afschuiven.

STEFAN : *(tegen zaal)* Een aardig meisje, maar scherp. Soms té scherp, 't Is merkwaardig, vroeger was ze veel zachter, maar ja...

JOKE : Stefan?

STEFAN : Alsjeblieft, ga je gang. *(af)*

(licht aan op kantoor)

Scène 2 : Kantoor

(Joke loopt het kantoor in en blijft voor Isabella staan)

JOKE : : Goedemorgen, juffrouw Parmintier. Ik ben Joke, uw nieuwe assistente.

ISABELLA : *(kijkt op)* Ah, juist. Eén moment. *(werkt door)*

JOKE : *(leunt tegen typetafeltje, kijkt rond)* Klein kantoor is dit. Ik dacht...

ISABELLA : *(doorwerkend)* Eén moment alsjeblieft. Dit moet kloppen. Juist *(ze is klaar, kijkt op)* Ja?

JOKE : Oh, ik vond dit zo'n klein kantoor. Ik dacht dat 't veel groter zou zijn.

ISABELLA : Waarom?

JOKE : Nou, dit is toch een flinke zaak hé? *(kijkt rond)* Een beetje benauwd.

ISABELLA : *(pinnig)* Ik werk hier al 25 jaar en 't is mij nog nooit opgevallen. *(kijkt Joke aandachtig aan)* Jij bent dat meisje met vijf jaar ervaring, nietwaar?

JOKE : *(vóór naar Isabella)* Zeker, zie ik er niet naar uit?

ISABELLA : Nauwelijks.

JOKE : *(om Isabella heen)* Kom, juffrouw Parmintier. *(lacht)* Omdat ik in de boekhouding ben, hoef ik toch niet in een jute zak rond te lopen! Da's voorbij, de tijd dat boekhoudsters altijd onaantrekkelijke, oudere juffrouwen ... *(snel)* u bent er trouwens het levende bewijs van.

ISABELLA : Waarvan?

JOKE : Ik bedoel... *(ze aarzelt)*

ISABELLA : Als je maar weet, dat je hier heel hard zult moeten werken.

JOKE : *(uitlopend naar rechts achter)* Oh, da's best hoor. Als ik woensdagmiddags maar een beetje eerder weg mag, dan moet ik naar de kapper. Hé, mijn vriend en ik gaan 's avonds dansen, ziet u, en...

ISABELLA : *(kijkt naar Joke's haar)* Het is vandaag... donderdag.

JOKE : *(voor Isabella's tafel 't hoofd buigend grijpt ze naar haar haar)* Ja. Beeldig, hé? D'r zit nog een beetje zilver in; als u goed kijkt kunt u 't zien. *(buigt zich voorover)* Ziet u 't?

ISABELLA : Nee. *(slikt)* Je... je moet goed bedenken dat je hier een grote verantwoordelijkheid hebt. Dit is een kleine boekhouding, maar 't gaat om grote, zeer grote bedragen.

JOKE : Miljoenen?

ISABELLA : Miljoenen.

JOKE : *(tegen typetafel)* Oh, enig! Dat heb ik altijd gewild, omgaan met miljoenen.

ISABELLA : Ze zijn niet van jou.

JOKE : Maar je schrijft ze neer, hé. Buitenlands geld?

ISABELLA : Ja.

JOKE : *(front zaal)* Roebels, pengö's, dollars, pesos, zloti's?

ISABELLA : Ja.

JOKE : Oh, enig! Dat vind ik altijd zo romantisch, hè. „We have transferred the amount of £ 370.000.7s.3d. to your bank”. Enig hé.

ISABELLA : Als 't maar klopt. Daar gaat 't om. Als het maar klopt.

(er wordt geklopt)

Binnen.

ACTEUR : *(op als accountant)* Goedemorgen, juffrouw Parmintier.

ISABELLA : Goedemorgen, meneer Verhey.

(Joke gaat zitten)

ACTEUR : *(tegen Joke)* Goedemorgen, juffrouw.

ISABELLA : Mijn nieuwe assistente, Joke.

ACTEUR : Aangenaam, aangenaam.

ISABELLA : Meneer Verhey, de accountant.

ACTEUR : Hij die zielen weegt en de cijfers. *(haalt 'n pen uit zijn zak, tegen Joke)*
Examen! Antwoord! Hoeveel is 24 kusjes maal 58 omhelzingen gedeeld door 2
trouwringen?

JOKE : Nou ...

ACTEUR : Nou?

JOKE : *(giechelend)* Nou, ik denk wel een baby van een pond of acht.

ACTEUR : Hihhi! Hihhi! Geslaagd! Ik zal u voor akkoord tekenen. *(haalt pen
zogenaamd over Joke's boezem)*

ISABELLA : Meneer Verhey!

ACTEUR : Jawel, juffrouw Parmintier. De boeken. *(pakt de kasboeken)* Ik zal ze tekenen.

(beweging van Isabella)

Jaja, ik controleer ze de volgende keer. *(tegen Joke)* Binnenkort vieren we haar 25-jarig jubileum bij de zaak. De vrouw die nog nooit één fout gemaakt heeft. Een monument van precisie. Een blok graniet. Bijna onmenselijk vind ik het altijd dat u geen fouten maakt, juffrouw Parmintier.

ISABELLA : Waarom?

ACTEUR : 't Ontspant zo, een enkele fout. Weet u, volgens mij zijn fouten een kleine revolutie - een revolutie tegen de wetmatigheid van de cijfers. Een kleine individualistische strijdkreet tegen het universum.

JOKE : Maar meneer Verhey, dat u zoiets zegt - u bent accountant!

ACTEUR : Ik ben filosoof. *(heeft de boeken getekend)* Ik haat cijfers. Goedemiddag, dames. *(af)*

JOKE : Wat een vreemde accountant.

ISABELLA : Een onaangenaam mens.

JOKE : Hij controleert uw boeken niet eens.

ISABELLA : Dat doet hij om mij te plagen. Hij wéét dat ik geen fouten maak. *(met emotie)* Maar hij gunt het me niet. Hij tekent en controleert niet. Alsof ik een machine ben en geen mens, alsof ik geen recht heb op... Kijk eens, juffrouw, ik ga niet dansen op woensdagavond! Ik ga niet naar de kapper voor zilver op mijn haar. *(gefrustreerd)* Maar ik heb er tenminste recht op dat men mijn boeken controleert.

JOKE : *(medelijdend)* Kom, juffrouw Parmintier...

ISABELLA : Wat? *(herstelt zich)* Je zult hier heel hard moeten werken. En ik betwijfel of ik je woensdagmiddag eerder kan laten gaan.

(licht uit op kantoor)

Scène 3 : Front zaal

STEFAN : Zo. U hebt het wel gezien - een monument van precisie. Wat mij betreft - ik kwam Isabella Parmintier bij toeval tegen. Dat wil zeggen: het had ook elke andere ongetrouwde juffrouw van middelbare leeftijd kunnen zijn. Onder ons gezegd, dat is mijn allerlaatste toevlucht. Meestal heb ik affaires aan de hand met vrouwen van een zekere standing. Maar soms heb je van die overbruggingsperioden - en voor een, haha, vrij beroep als het mijne, zijn er geen sociale voorzieningen. Zelfs in dit land niet. (*glimlacht*) Ik had dus niets. Geen rooie cent, zeg. 't Was nog voorjaar, een beetje killig, en mijn demie - een echte camel - had ik al van de hand moeten doen. En honger dat ik had.

(*Isabella komt op met pakje*)

In zo'n geval kijk ik altijd uit naar mijn geliefde ongetrouwde juffrouw van min of meer middelbare leeftijd, de onvervulde dromen als een affiche op het gezicht. Eerst loop ik ze dan een beetje omver... (*loopt tegen Isabella aan zodat het pakje op de grond valt..., raapt het op, helemaal verbouwereerd*) O, hemel, wat heb ik gedaan!

ISABELLA : Kijkt u toch uit waar u loopt.

STEFAN : Heb ik u pijn gedaan?

ISABELLA : Nee. (*steekt hand uit*)

STEFAN : (*houdt pakje*) 't Is helemaal vuil geworden. Er zal toch niets kapot zijn?

ISABELLA : Ik hoop van niet.

STEFAN : (*houdt het pakje nog altijd vast*) Wat dom van mij. Alles kan gebroken zijn.
Wat zit er in?

ISABELLA : Eh ...

STEFAN : (*weegt het op zijn hand*) Lingerie, bonbons, zijden sjaals, parfum, wijn, chocolaterie?

ISABELLA : Wat zegt u?

STEFAN : Als een vrouw zelf een pakje mee naar huis neemt - in plaats van het te laten bezorgen - dan zijn het meestal van die dingen. Persoonlijke, vrouwelijke dingen. Ik heb er oog voor, weet u.

ISABELLA : (*verward*) Het zijn... boeken.

STEFAN : Boeken! Had ik moeten weten. Wat een hoop...

ISABELLA : Ja. Ik lees misschien ook teveel, ik... Mag ik mijn pakje alstublieft?

STEFAN : Geen sprake van. Schuld en boete. Kent u Dostojewski? Ik veroordeel mijzelf om dit pakje tot aan uw huis te dragen; al woont u tien kilometer verder. Trouwens, wat heet veroordelen?

ISABELLA : Het is helemaal niet nodig dat u...

STEFAN : Ik sta er op.

ISABELLA : En het is nog twintig minuten lopen.

STEFAN : Oh. Dan kunnen we misschien toch beter een taxi nemen. (*tast in zijn zakken*) Als ik tenminste klein geld bij me heb.

(*licht aan op kamer Isabella*)

Scène 4 : Isabella's kamer

(*Isabella komt haar kamer in, zij draagt het pakje. Stefan achter haar aan. Licht wankelend*)

ISABELLA : Zo... dit... dit is mijn kamer. Gaat u toch even zitten.

STEFAN : (*laat zich in stoel zakken*) Dank u. Dank u.

ISABELLA : Misschien is het beter als ik de dokter roep.

STEFAN : Nee, nee, 't gaat wel over.

ISABELLA : Een glas water...

STEFAN : Alstublieft niet. (*bitter*) En ik wilde u nog wel een dienst bewijzen. Nu is het andersom.

ISABELLA : Daar kunt u toch niets aan doen. Iedereen kan plotseling ziek worden.

STEFAN : U bent vriendelijk, zeer vriendelijk. (*ademt zwaar*)

ISABELLA : Zal ik toch niet liever de dokter roepen? Je weet nooit wat het is.

STEFAN : Niet nodig.

ISABELLA : Zal ik dan een taxi voor u bellen?

STEFAN : Als ik even bij mag komen... (*kijkt rond*) Het is hier zo gezellig. Leuke meubeltjes. U hebt een fijne smaak, juffrouw... juffrouw...

ISABELLA : Parmintier is mijn naam. (*nerveus*) Het lijkt me toch het beste, als ik een taxi...

STEFAN : Bleecker. Stefan Bleecker. Bleecker met dubbel e en ck. Noemt u mij Stefan. Alstublieft.

ISABELLA : (*verward*) Maar meneer, ik ken u helemaal niet, ik...

STEFAN : Goed. Ik begrijp het. Ik ga al. (*staat moeizaam op*) Waarom zou u ook... u hebt uw vrienden, uw vriendinnen, u gaat waarschijnlijk uit vanavond, ergens eten, naar een schouwburg, dansen. Wat weet u van eenzaamheid!

ISABELLA : Wat?

STEFAN : (*rug naar zaal en Isabella langzaam naar publiek draaiend*) Er is niets zo bitter op de hele wereld als alleen zijn. En niemand begrijpt dat - behalve de eenzamen. Het is een exclusieve club en de ballotage is streng. (*langzaam naar publiek draaiend*) Men mag niemand verwijten dat hij niet begrijpt wat een enkel uur van gastvrijheid, van vriendelijkheid betekenen kan. Goedenavond. (*wendt zich naar de deur*)

ISABELLA : Meneer... meneer Bleecker.

STEFAN : (*blijft staan*) Juffrouw Parmintier?

ISABELLA : Begrijpt u me niet verkeerd. Ik wist toch niet dat u...

STEFAN : Pardon?

ISABELLA : Ik bedoel, u moet beslist niet denken dat ik ongevoelig ben. Ik... ik heb er geen enkel bezwaar tegen dat u een half uurtje blijft.

STEFAN : U meent het?

ISABELLA : Ja. (*met emotie*) U moet namelijk weten, dat ik óók... ook...

STEFAN : Ja?

ISABELLA : Ik bedoel... het zou misschien ook onverstandig zijn, als u ineens de straat op ging.

STEFAN : (*laat zich behaaglijk in de stoel zakken*) Zeer verstandig.

(*licht uitglijden, acteur op*)

Scène 5 : Front zaal

ACTEUR : (*roept naar de coulissen*) Als wat ga ik nu weer op? (*haalt uit zijn zakken:*

brillen, medailles, petten) Ik word er gewoon dol van, zeg. Hou het maar eens uit elkaar...

(Joke op met mandje, hij houdt haar bril voor)

Wie is dit ook weer?

JOKE : Dat is de dominee. Maar die komt veel later pas.

ACTEUR : O ja. En dit? *(houdt pet op)*

JOKE : Dat is de rechercheur. Maar die komt ook pas veel later. Nu komt dit. *(geeft hem mandje)*

ACTEUR : *(pakt mandje, zucht)* Het is slopend, weet u dat. Misschien wel een aardig idee, hoor, om een heleboel rollen door één acteur te laten spelen. Maar in de praktijk... ik bedoel, wat zal het publiek zeggen? Waar blijft het gevoel van werkelijkheid als je dezelfde man voortdurend als een ander personage ziet? Hm?

JOKE : Ach, meneer... de werkelijkheid is bij dit stuk toch al een dubieus punt, dus... u moet op hoor!

ACTEUR : Jaja, ik ga al. *(gaat en loopt over.)*

(Licht op Isabella's kamer)

Scène 6 : Isabella's kamer

STEFAN : ... en het merkwaardige van de Aurelia Chrysalis is, dat ze alleen maar in de kraters van de werkende vulkanen bloeit. U kunt zich dus voorstellen met welke gemengde gevoelens - half dodelijke angst, half gespannen verwachting - ik de Kilimanjaro besteeg. Afijn, ik kom bij de top, ik buig mij over de rand van de krater en kijk regelrecht... *(dramatische pauze)* in de kokende lava.

ISABELLA : Nee!

STEFAN : Nee. Het waren de miljoenen vuurrode bloeiende bloesems van de Aurelia Chrysalis. En daar stond ik, midden in Afrika, en terwijl ik in de verte de leeuwen hoorde brullen - rijpte in mij een geweldig plan. Stel u voor: de Bleekers African Flower Company. Bloemen uit mijn krater, per helikopter

naar alle werelddelen. Maar ja, toen kwam die Kongo affaire (*haalt zijn schouders op*) en toen...

ISABELLA : Maar... maar de Kilimanjaro ligt toch helemaal niet in de ...

STEFAN : Eh... (*snel*) Net., maar de tom-tom werkt snel in Afrika. (*geheimzinnig*) Zeer snel. (*achteloos*) En zo kwam ik dus in Stamboel.

(*er wordt geklopt*)

ISABELLA : Dat zal de kruidenier zijn.

STEFAN : Ah.

(*Isabella opent de deur*)

ACTEUR : Mevrouw.

ISABELLA : Goedenavond. Heel vriendelijk van u, dat u nog komt.

ACTEUR : (*bitter*) 't Was dringend, zei u.

ISABELLA : Hoeveel is 't?

ACTEUR : (*geeft briefje*) Acht zes en vijftig.

ISABELLA : (*met één blik op 't briefje*) 't Is acht en veertig.

ACTEUR : U zegt?

ISABELLA : (*wijst aan*) Hier. Negen plus negen. (*geeft geld*)

ACTEUR : (*geeft terug*) Oh. (*verongelijkt*) Hou anders je kop maar bij elkaar, als ze om half zes nog bellen of je effe langs komt en...

STEFAN : (*is er bij gekomen*) Hebt u blikjes paté de foie gras?

ACTEUR : U zegt?

STEFAN : Tsk.Tsk. Wilt u ze dan bestellen? Goedenavond. (*doet de deur dicht, draagt de boodschappen naar de tafel*)

ISABELLA : Ik kan niet tegen die brutaliteit.

STEFAN : Afschuwelijk. Zo ongemanierd. (*houdt pakje op*) Juist, gedroogde pruimen. Alles is er. (*wrijft zich in de handen*) Wat leuk dat ik 't voor u mag maken.

ISABELLA : Was het niet erg gevaarlijk?

STEFAN : Wat?

ISABELLA : Nou, toen u 't recept kreeg van die... hoe heet hij ook weer?

STEFAN : Pilaf Oriental...

ISABELLA : Ja... Pilaf Oriental... ik bedoel, ze begonnen te schieten, zei u...

STEFAN : Alstublieft, tutoyeert u me toch. Nee, juffrouw Parmintier, in Stamboel schrikt men daar niet van. De huizen hebben zulke dikke muren, ziet u en de ramen zijn heel klein. De keuken was trouwens in de kelder en ik stond tussen drie dikke koks. Het ergste was eigenlijk: ik was zo gefascineerd door dat recept, dat ik die Armeense prinses vergat, die boven op me wachtte.

ISABELLA : Een Armeense prinses?

STEFAN : Heb ik dat niet verteld? Ze zou de hoofdrol spelen in „Cleopatra“, dat was nog vóór Elizabeth die rol kreeg. En vóór dat schot...

ISABELLA : Welk schot?

STEFAN : (*front zaal*) Ze zat voor een raam. (*schudt zijn hoofd*) Ga in Stamboel nóóit voor een raam zitten als er moeilijkheden zijn.

ISABELLA : Ze was... dóód...?

STEFAN : (*tot Isabella*) Oh nee. (*tikt op zijn neus*) Puntje van de neus eraf. Carrière naar de maan.

ISABELLA : Afschuwelijk! En u... u was natuurlijk... verliefd op haar.

STEFAN : Welnee. Anders had ik toch nooit in die keuken gestaan. Als een man eten belangrijker vindt dan een vrouw... (*pakt de boodschappen op*) Zal ik maar niet vast beginnen met de Pilaf? (*hij schrikt van zijn onhandigheid*) Ik bedoel... (*zoekt naar woorden*)

ISABELLA : (*glimlacht voor het eerst, vertederd*) Je hebt honger, hé?

STEFAN : Ik? Honger?

ISABELLA : Alsjeblieft. (*verlegen*) Je kunt 't gerust zeggen, hoor. Ik ben niet zo dom als ik er uitzie. En ik ben heel principieel in die dingen, als je de waarheid vertelt kun je blijven. Anders niet.

STEFAN : Juffrouw Parmintier, u trapt op mijn eergevoel. Dat heb ik niet verdiend, (*draait zich om, ziet de boodschappen, slikt, draait zich weer om*) U hebt me door. Maar gelooft u me, het komt door de honger. Ik ben nooit in vorm als ik een lege maag heb. Dan werk ik op mijn routine, dan heb ik geen inspiratie, dan zeg ik maar wat. (*glimlacht*) Maar dat recept is echt. Pilaf Oriental. De originele - als u 't wilt weten, geleerd aan boord van de Ile de France, toen ik ... (*glimlacht*) ziet u, ik kan 't niet laten. Het was aan boord van een Turks

vrachtschip, waar ik als hulpje van de kok werkte. De enige keer dat ik met mijn handen gewerkt heb, geloof ik.

ISABELLA : Je hoeft je niet te verdedigen. Ik heb je van begin af aan niet geloofd.

STEFAN : Helemaal niet?

ISABELLA : Eh... niet helemaal.

STEFAN : Gelukkig. Ik kon me al niet voorstellen, dat ik zó slecht loog. (*buigt*) Mijn complimenten. Ik heb u onderschat. Weet u zeker, dat ik nu maar niet beter kan gaan? Sans rancune, ik weet wanneer ik verslagen ben.

ISABELLA : Nee, nee. Blijf. (*kinderlijk*) Je vertelt zo mooi, ik heb nog nooit iemand zo mooi horen vertellen. En als ik wéét dat het maar verhalen zijn, dan is 't niet erg, vind ik.

STEFAN : Vindt u! Maar u vergeet mijn beroepseer. Nee, 't spijt me... (*maakt beweging naar deur*)

ISABELLA : Alsjeblieft, blijf toch! (*dringend*) Anders lees ik zoiets alleen maar in boeken. (*lachje*) Ja, boeken - overdag kasboeken, 's avonds andere...

STEFAN : (*draait zich om*) Kasboeken? (*komt terug*)

ISABELLA : Ja, ik ben boekhoudster.

STEFAN : Ah. (*dichterbij*) En 's avonds? (*pakt boeken uit, leest titels*) „Paleizen en Prinsen”, „Een nacht in Monte Carlo”, „Zij trouwde een miljonair” ... Zo. Zozo. (*kijkt haar aandachtig aan*) Zozo.

ISABELLA : Wat is er?

STEFAN : Het is een bijzonder interessante combinatie. Overdag cijfers, 's avonds dromen.

ISABELLA : Boeken voeden op, hoor! Tenslotte, wie weet - kom jij uit een weeshuis, misschien had je een heerszuchtige moeder, misschien ben je in je jeugd op 't verkeerde pad gebracht door een slecht persoon.

STEFAN : (*kijkt haar aandachtig aan*) Je hebt fantasie.

ISABELLA : Ik bedoel, er zal toch reden voor zijn...

STEFAN : Waarvoor?

ISABELLA : Nou ja... (*verlegen*) Ik bedoel, dat je... dat je...

STEFAN : Nou?

ISABELLA : Nou ja... dat je een oplichter geworden bent...

STEFAN : (*streng*) Zei je... oplichter?

ISABELLA : Ja.

STEFAN : Zeg dat nooit meer!

ISABELLA : (*geschrokken*) Het spijt me... ik...

STEFAN : Ik wil dat woord *nóóit* meer horen. Ik vind dat een afschuwelijk woord. Het heeft zo'n... negatieve betekenis. En het klinkt zo makkelijk.

ISABELLA : Makkelijk?

STEFAN : Ja, Alsof het zo makkelijk is. (*indringend*) Geloof u me, juffrouw Parmintier, iemand als ik werkt harder dan wie ook. 24 uur per dag. En het is slopend. Slopend! De zenuwen, de concentratie, de risico's. Ik zou mijn zoon nooit aanraden om... Ik bedoel, het is geen vak dat je kiest. 't Is net zoiets alsof je schrijver wordt. Of beeldhouwer.

ISABELLA : Roeping?

STEFAN : Juist. Dat is het woord. Innerlijke noodzaak. Balanceren op de scherpe snede tussen droom en werkelijkheid. Het is grandioos! Maar het is ook genadeloos hard. Telkens mislukt 't weer, maar je staat weer op en je probeert 't opnieuw. Geloof u mij, wij worden niet oud, in dit vak...

(*het is even stil*)

ISABELLA : Je ziet er echt moe uit, weet je dat? Ik... ik zal een blik voor je openmaken, dan kun je gauw eten. Je... je mag een andere keer Pilaf maken als je wilt.

STEFAN : U bent een heel merkwaardige vrouw. Ik heb dat al vaak tegen vrouwen gezegd - ze schijnen het prettig te vinden om merkwaardig te zijn. U bent echt - merkwaardig. Waarom bent u zo aardig tegen mij?

ISABELLA : Ik... ik weet het niet... ik ...

STEFAN : (*pakt een boek*) Hm. (*kijkt ernaar, legt het neer*) Ik geloof dat u misschien wel talent hebt. Ja, het is heel goed mogelijk dat u talent hebt.

ISABELLA : Waarvoor?

STEFAN : Er worden geen blikken opengemaakt vanavond. Wat is je voornaam?

ISABELLA : Eh... Isabella.

STEFAN : We gaan dineren in de stad, Isabella!

(licht uit)

Scène 7 : Restaurant

(Isabella en Stefan aan tafel. Acteur als ober staat verderop)

ISABELLA : *(kijkt om zich heen, niet op haar gemak)* Ik ben hier nog nooit geweest. 't Is het duurste restaurant van de stad, weet je dat?

STEFAN : Natuurlijk!

ISABELLA : *(met een lachje)* Het idee! Ik zou hier nooit naar binnen gedurfd hebben.

STEFAN : Waarom niet?

ISABELLA : Ik ben bang. *(knikt in de richting ober)* Voor hun. Ze zien dat je hier niet thuis hoort.

STEFAN : O ja? We zullen ze mores leren. *(wenkt ober)* Mevrouw de Barones wil het menu zien.

ACTEUR : *(buigt als knipmes, legt menu's neer)* Zeker, meneer, mevrouw.

STEFAN : En breng vast een fles Chablis.

ACTEUR : Chablis, meneer. Zeker, meneer. *(af)*

ISABELLA : *(staat half op, nerveus)* Nee, Stefan, Ik ga weg. Stel je voor, als iemand hier binnenkomt die me kent...

STEFAN : Blijf zitten, Isabella.

(Isabella gaat zitten)

Je moet leren om groot te denken. Om de kracht van het woord te hanteren. Je laat je op je kop zitten door het leven. Maar met een beetje fantasie stijgt je erboven uit. *(kijkt in menu)* Ik kan je de Phaisant à la crème aanbevelen.

ISABELLA : *(ongelukkig in menu kijkend)* Ik had toch beter niet met je mee kunnen gaan. Het is hier zo verschrikkelijk duur. *(zoekt in haar tas)* Ik geloof nooit dat ik zoveel bij me heb...

STEFAN : *(sluit haar tas)* Er is geen sprake van dat je betaalt.

ISABELLA : Alsjeblieft. Ik wéét toch dat je niets hebt.

STEFAN : Vanavond betaalt niemand.